

Pedagógiai értékelés mesterszak záróvizsga

Áttekintés

- A záróvizsga általános bemutatása
- A vizsga követelményei
- A bizottság tagjai
- A vizsga felépítése: szakdolgozat, szakdolgozatvédés és szóbeli vizsga
- Szakdolgozat a pedagógiai értékelés mesterszakon
- A vizsga részeinek értékelése
- A záróvizsga érdemjegyének kiszámítása
- Sikertelen záróvizsga ismétlése
- Az oklevél minősítésének kiszámítása

A záróvizsga általános bemutatása

A záróvizsga célja a Felsőoktatási törvény 50. § (4.)¹ szerint „az oklevél megszerzéséhez szükséges ismeretek, készségek és képességek ellenőrzése és értékelése, amelynek során a hallgatónak arról is tanúságot kell tennie, hogy a tanult ismereteket alkalmazni tudja”.

A záróvizsgára bocsátás feltétele: a pedagógiai értékelés mesterképzés 120 kreditjének megszerzése (abszolutórium) és a szakdolgozat benyújtása.

A vizsga anyaga: a pedagógiai értékelés mesterszak szakindítási dokumentuma, a képzési és kimeneti követelmények és a 120 kredit megszerzéséhez szükséges kötelező tantárgyak tantervi anyaga alapján meghatározott tudás.

A vizsga követelményei

A hallgató megfelelő szinten birtokolja a szakindítási dokumentumban előírt tanulási eredményeket. Ennek megfelelően a hallgató

- ismerje a tematika által meghatározott témakörök alapvető fogalmait, összefüggéseit,
- tudja rendszerezni, szintetizálni ismereteit,
- kutató, elemző, értékelő feladatok elvégzésében alkalmazni tudja elméleti ismereteit,
- képes legyen a pedagógiai értékelés problémáit, a tanulói teljesítmények és az értékelési gyakorlat jelenségeit tágabb – társadalmi, intézményi és oktatáspolitikai – összefüggésrendszerben értelmezni,
- a pedagógiai értékelési feladatok adatgyűjtési, adatelemzési és adatértelmezési lépéseit a tudományos megismerés alapelvei szerint tudja megtervezni és indokolni,
- képes legyen önálló gondolkodásra, problémalátásra, lényegkiemelésre, helyzetelemzésre,
- a szaknyelvet szabatosan és helyesen használja,
- képes legyen tudását, gondolatait, véleményét világos nyelvi formában, logikusan felépítve, szóban és írásban előadni.

¹ 2011. évi CCIV. törvény a nemzeti felsőoktatásról, 50. § (4.) <https://njt.hu/jogszabaly/2011-204-00-00.108#CI>

A vizsgabizottság tagjai

A záróvizsga-bizottság legalább háromtagú, az alábbiak szerint:

- elnök, aki a neveléstudomány habilitált, vezető oktatója
- belső tag(ok): a képzésben részt vevő belső oktató(k)
- külső tag: SZTE-vel munkaviszonyban nem álló, lehetőség szerint neveléstudományból doktori fokozattal rendelkező szakember
- a bizottság legalább egy tagja egyetemi tanár vagy egyetemi docens.

A vizsga felépítése: szakdolgozat, szakdolgozatvédelem és szóbeli vizsga az alábbiak szerint

Vizsgarész	Értékelési kompetenciák (a pedagógiai értékelési szakindítási dokumentum elvárásai alapján)	A hallgató feladata
Szakdolgozat	Ismeri a pedagógiai értékelési eszközöket és lehetőségeit a különböző tanulói csoportok mérésének, értékelésének gyakorlatában. Ismeri a pedagógiai értékeléssel kapcsolatos innovációk főbb nemzetközi tendenciáit. Tájékozott a főbb pedagógiai értékelési paradigmákról, és ismeri gyakorlati megvalósulásuk formáit. Ismeri a társadalom- és bölcsészettudományok alapvető adatgyűjtési, adatfeldolgozási és adatértelmezési folyamatait, tisztában van a tudományos és a hétköznapi megismerési módszerek különbségeivel. Képes a pedagógiai értékelési eszközökkel és módszerekkel megoldható problémák felismerésére. Képes magyar és idegen nyelvű források felkutatására és összegyűjtésére a pedagógiai értékelési terén folyó kutatások, fejlesztések, innovációk nemzetközi és magyarországi trendjeinek és a gyakorlatban felmerült problémák figyelembevételével. Képes a pedagógiai értékelési szaktudományos forrásainak elemzésére. Megfelelően tudja használni írásban és szóban a neveléstudomány és a társadalomtudományok szaknyelvét, alapfogalmait. Képes a tudományos-szakmai párbeszédre a szóbeli és írásbeli tudományos publikációk többféle műfajában. Döntéseit kompetenciáinak reális ismeretében, felelősségének tudatában hozza meg. A pedagógiai értékelési feladatok megoldása során önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket.	A hallgató által választott pedagógiai értékelési probléma saját, önálló kutatómunkán alapuló értelmezése, komplex elemzése a tudományos munkára és publikációkra vonatkozó elvárásoknak megfelelően. (A főszöveg mintegy 80 000 leütés terjedelmű.)
Szakdolgozat-bemutatás és -védelem	Megfelelően tudja használni írásban és szóban a neveléstudomány és a társadalomtudományok szaknyelvét, alapfogalmait. Képes a tudományos-szakmai párbeszédre a szóbeli és írásbeli tudományos publikációk többféle műfajában. Nyitott a társadalmi változásokkal együtt változó pedagógiai jelenségvilág iránt, képviseli, hogy a pedagógiai értékelésnek különböző módszerei és eszközei vannak a különböző pszichikus tulajdonságok megismerése és fejlesztése során. Folyamatosan értékeli saját viszonyulásait a pedagógiai értékelési gyakorlatát befolyásoló társadalmi és kulturális különbségekhez, érzékenységet mutat a kisebbségi létből fakadó problémák iránt, és feladatait a gyermeki és emberi jogok tisztelete mellett végzi.	15–20 perces szakdolgozat-bemutatás és a bírálók előzetesen feltett, valamint a bizottság által helyben megfogalmazott kérdések megválaszolása.

Szóbeli vizsga: tételes számonkérés	Ismeri a pedagógiai értékelés stratégiáit, módszereit különböző életkorú és kulturális háttérű tanulók esetében. Érti a magyar társadalom, az iskolarendszer, a tanulói teljesítmények és a pedagógiai értékelés összefüggéseit. Ismeri a pedagógiai értékelés helyét a tanítás-tanulás rendszerszintű modelljében. Ismeri a különböző mérőeszközök, tesztek kiválasztásának, minősítésének szempontjait. Ismeri az osztálytermi gyakorlatban alkalmazható mérőeszközök felhasználási lehetőségeit és korlátait. Érti a különbséget az egyéni és a rendszerszintű értékelés különböző eszközei, valamint adatgyűjtési és adatértelmezési lehetőségei között. Képes a pedagógiai kutatási folyamat lépéseinek megtervezésére, néhány kutatási módszer, eszköz alkalmazására; alkalmas az eredmények elemzésére és értelmezésére. Képes tudományos kutatási projektekből társutasként közreműködni. Nyitott a nemzetközi neveléstudományi és pedagógiai értékelési trendek követésére, törekszik ehhez saját erőforrásainak önreflexív fejlesztésére, idegen nyelvi kompetenciáinak fejlesztésére. Képvisei az együttműködés fontosságát, a közjó szolgálatát. Fontosnak tartja szakmai munkájában a társadalmi egyenlőtlenségekből fakadó problémák figyelembevételét, képviseli a méltányosság szemléletét. A hazai és nemzetközi rendszerszintű értékelési programok jelentőségének megítélésében mértékadó, a tudományos megismerés alapelvein nyugvó álláspontot képvisel.	A pedagógiai értékelés mesterszak kötelező tantárgyainak anyagából, a négy akkreditált témakör (Kutatásmódszertan; A pedagógiai értékelés elmélete; A pedagógiai értékelés gyakorlata; Tudományos írásművek, tudományos kommunikáció) alapján kialakított tételsor egy komplex tételének rendszerező, szintetizáló áttekintése. 20 perces felkészülés után a felelet 15–20 perc időtartamú.
--	--	---

Szakedolgozat a pedagógiai értékelés mesterszakon

A pedagógiai értékelés mesterszakon a szakedolgozat egy olyan önálló tudományos munka, amelyben a hallgató a pedagógiai értékelés területéhez tartozó, általa választott problémát saját, önálló kutatómunka alapján értelmezi és komplexen elemzi a tudományos munkára és publikációkra vonatkozó elvárásoknak megfelelően (mintegy 80 000 leütés terjedelmű főszövegben). A munkát a Szakedolgozati szeminárium 1–2. keretében, konzultációk formájában segíti a témavezető.

A szakedolgozat témájának a pedagógiai értékelés területéhez kell kapcsolódnia (pl. mérőeszközök fejlesztése és minősítése; osztálytermi, intézményi vagy rendszerszintű értékelés; mérési adatok elemzése; technológiaalapú értékelés; méltányossági kérdések az értékelésben).

A szóbeli vizsga 15 tételét a Pedagógiai értékelés mesterszak záróvizsga tételsora című dokumentum tartalmazza.

A hallgatók megkereshetik az oktatókat az általuk ajánlottakon kívüli egyéni témajavaslatokkal is. Amennyiben a szakedolgozati munkát külső témavezető segíti, belső témavezetőt is választani kell; a témaválasztó lapot mindkét témavezetőnek alá kell írnia, és azt a belső témavezető egységén kell leadni.

A hallgató szakedolgozati témáját a Neveléstudományi Intézetnek kell jóváhagynia: ez az elfogadott szinopszis alapján történik. A szinopszis-folyamat sikeres teljesítése nélkül nem készíthető szakedolgozat.

A szakedolgozattal kapcsolatos ügyekben a Szakedolgozati Bizottság illetékes.

A szakedolgozat leadása

A szakedolgozatot a Modulóban, a záróvizsga-jelentkezéshez kapcsolódó űrlapra kell feltölteni a Tanulmányi Osztály által közzétett határidőig. A dolgozatnak tartalmaznia kell a hallgató aláírt nyilatkozatát arról, hogy a dolgozat saját munkája, valamint a mesterséges intelligencia használatáról szóló nyilatkozatot.

Az MA szakdolgozat készítésének időrendje

2. félév

- Téma kiválasztása
- Témavezető felkérése

3. félév

- Szakdolgozati szeminárium 1. felvétele
- Szakdolgozat témájának és témavezetőjének hivatalos bejelentése legkésőbb a 3. félév kurzusfelvételi időszakának végéig
- Szinopszis elkészítése és benyújtása jóváhagyásra (ha az első benyújtás nem eredményes, egy alkalommal lehetőség van javításra és újbóli benyújtásra)
- A szakdolgozat-készítés feladatainak végzése

4. félév

- Szakdolgozati szeminárium 2. felvétele (ennek előfeltétele az elfogadott szinopszis)
- Bejelentkezés záróvizsgára
- A szakdolgozat-készítés feladatainak végzése
- A szakdolgozat leadása
- A szakdolgozat bemutatása és védeése a záróvizsgán

A vizsga részeinek értékelése

Szakdolgozat

A szakdolgozatot két bíráló (a témavezető és egy opponens) értékeli előre és minősíti ötfokú skálán, írásban. A záróvizsga előtt egy héttel a vizsgázó kézhez kapja a bírálatokat. Ha a két bíráló eltér abban, hogy a dolgozat védésre bocsátható-e, harmadik bíráló értékelése dönt. A hallgató kérheti, hogy a harmadik bíráló független, más karon oktató szakértő legyen. Az értékelés szempontjai a következők:

- A dolgozat témájának relevanciája, a munka szakmai értéke, szaktudományi hitelessége
- A szakirodalom ismeretének alaposága és a felhasználás minősége
- A források, a minta és a kutatási módszerek kiválasztásának megfelelősége
- A mérőeszközök minőségének (megbízhatóság, érvényesség) igazolása
- Az elemzés és az eredmények bemutatásának minősége
- Az eredmények értelmezésének mélysége, alaposága és a következtetések helyénvalósága
- A szakdolgozat szerkezete, nyelvi megformálása, esztétikai megjelenése
- Az idézés és a hivatkozások szakszerűsége, a formai követelmények betartása
- Nem elfogadható a szakdolgozat, amennyiben plágiumot tartalmaz.

Szakdolgozat-bemutatás és -véde

A bemutatás egy 15–20 perces előadásból, majd a bírálók által előzetesen feltett és a bizottság által helyben megfogalmazott kérdések megválaszolásából áll. A szakdolgozat bemutatását és védeését a záróvizsga-bizottság értékeli és minősíti ötfokú skálán a következő szempontok alapján:

- A prezentáció felépítése
- Személyközi kommunikáció hatékonysága és szabatosága
- A prezentáció segédanyagai (diasor, esetleg kinyomtatott összefoglaló/handout)
- Az érvelés minősége

Szóbeli vizsga: tételes számonkérés

A szóbeli vizsgán a hallgató a pedagógiai értékelés mesterszak kötelező tantárgyainak anyagából, a négy akkreditált témakör alapján összeállított tételsor egy komplex tételét tekinti át rendszerezve és szintetizálva. 20 perces felkészülés után a felelet 15–20 perc időtartamú. A tételek tartalmát a kapcsolódó kurzusokon feldolgozott szakirodalom alapján kell a vizsgázónak kidolgoznia.

A szóbeli vizsga tételeit külön lista tartalmazza.

A tételes számonkérés feleletét a záróvizsga-bizottság értékeli a következő szempontok alapján:

- Tartalom: tárgyi tudás, tájékozottság, az ismeretek megértése, rendszerezése és szintetizálása
- Előadásmód: világos tagolás, lényegkiemelés, a szaknyelv használata, a kommunikáció hatásossága és hatékonysága

A záróvizsga érdemjegyének kiszámítása

A záróvizsga érdemjegyét a következő négy, ötfokozatú részjegy számtani átlaga adja, két tizedesjegy pontossággal:

- A témavezető értékelése (szakdolgozat)
- Az opponens értékelése (szakdolgozat)
- A szakdolgozat bemutatása és védeése a záróvizsgán
- A tételes szóbeli számonkérés felelete

A záróvizsga akkor eredményes, ha minden részjegye legalább elégséges.

Sikertelen záróvizsga ismétlése

Sikertelen záróvizsgát legkorábban a következő záróvizsga-időszakban lehet megismételni. Egy éven belüli ismételtes esetén csak a sikertelen, illetve még nem teljesített vizsgarészeket kell újra teljesíteni; témaváltásra ekkor nincs lehetőség.

Az oklevél minősítésének kiszámítása

Az oklevél minősítésének meghatározása során összeadjuk a félévi tanulmányi átlagokat és a záróvizsga részeinek átlagát, majd az így kapott összeg átlagát vesszük. Ha az utolsó félévben a hallgató csak olyan, 0 kredites tantárgya(ka)t vett fel, amely(ek) ugyanakkor a végbizonyítvány megszerzésének feltételét képezte/képezték, akkor ezt az utolsó félévet nem kell figyelembe venni az oklevél minősítésének kiszámításakor. Az értékelés a következők szerint történik:

- Kiváló: 5,00
- Jeles: 4,51–4,99
- Jó: 3,51–4,50
- Közepes: 2,51–3,50
- Elégséges: 2,00–2,50